D.El.Ed

Question Paper

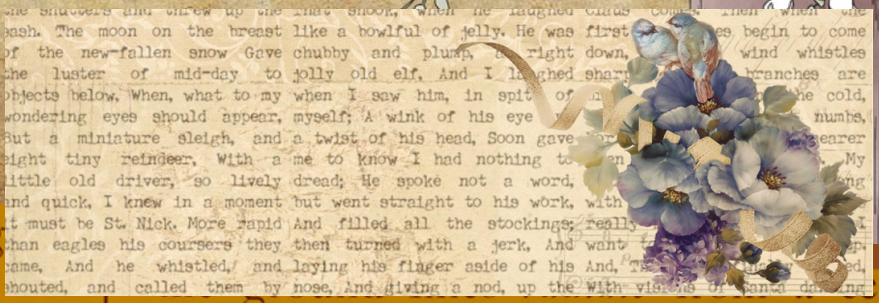

Code No.: 454 L

ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಲಾ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಂಡಲಿ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು-560003

KARNATAKA SCHOOL EXAMINATION AND ASSESSMENT BOARD

Malleshwaram, Bengaluru-560003

ದ್ವಿತೀಯ ವರ್ಷದ ಡಿ.ಎಲ್.ಇಡಿ. ಪೂರಕ ಪರೀಕ್ಷೆ, ಡಿಸೆಂಬರ್, 2022

Second Year D.El.Ed. Supplementary Examination, December, 2022

Subject / ವಿಷಯ	:	**Facilitating Learning (H.P.S)** **First Language - TELUGU** ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸುವುದು (ಹಿ.ಪ್ರಾ.ಶಾ) ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆ - ತೆಲುಗು
Date of Exam. / ಪರೀಕ್ಷೆಯ ದಿನಾಂಕ	:	12.12. 2022
Maximum Marks / ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು	:	60
Duration of Exam / ಪರೀಕ್ಷೆ ಅವಧಿ	:	3 hours / 3 ಗಂಟೆಗಳು
Time / ಸಮಯ	:	2.00 PM to 5.00 PM

ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೂಚನೆಗಳು / *General Instructions to the Candidates :*

1. ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ತನ್ನ ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿರುವಂತೆಯೇ ಉತ್ತರ-ಪುಸ್ತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವ ನಿಗದಿತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆಯಿರಿ.
   Candidates should write their Register Number on the Answer Booklet as printed in their admission ticket.
2. ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಉತ್ತರ ಹಾಳೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಹಾಳೆಗಳ ಮುಖಪುಟದ ಮೇಲಿನ ನಿಗದಿತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಉತ್ತರ-ಪುಸ್ತಿಕೆಯ ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬರೆಯತಕ್ಕದ್ದು.
   Candidates should write their Main Answer Booklet Number on the additional answer sheets in the space provided.
3. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹಿಮ್ಮುಖ ಜಾಕೆಟ್ ಮೂಲಕ ಮೊಹರು (ಸೀಲ್) ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಪರೀಕ್ಷೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಸಮಯಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯ ಬಲಬದಿ ಪಾರ್ಶ್ವವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ, ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಪುಟಗಳು ಇವೆಯೇ ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.
   This Question Paper has been sealed by reverse jacket. You have to cut on the right side to open the Question Paper at the time of commencement of the examination. Check whether all the pages of the Question Paper are intact.
4. ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಇನ್ನಿತರೇ ಯಾವುದೇ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ, ಗುರುತು ಹಾಗೂ ಚಿಹ್ನೆ ಇನ್ನಿತರೆ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬಾರದು. ಒಂದು ವೇಳೆ, ಈ ಬಗೆಯ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತರ-ಪುಸ್ತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಉತ್ತರ-ಪುಸ್ತಿಕೆಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
   Candidates should not write Register Number, mark, sign or any other information in the Answer Booklet except in the specified place. In case, it is found any information in the sheets of the answer scripts such answer scripts will not be considered for evaluation.
5. ಪರೀಕ್ಷಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯು ಪರೀಕ್ಷಾ ಅವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪರೀಕ್ಷಾ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಪರೀಕ್ಷಾ ನಿಯಮಾನುಸಾರ ಶಿಸ್ತು ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಗುರಿಪಡಿಸಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ಉತ್ತರ-ಪುಸ್ತಿಕೆಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
   Candidate found to be indulging in malpractice during examination and violating examination instructions, action will be taken against such candidate as per the examination rules and his/her Answer Booklet will not be considered for evaluation.
6. ಉತ್ತರ ಬರೆಯಲು ಕಪ್ಪು / ನೀಲಿ ಶಾಯಿಯ ಬಾಲ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ಪೆನ್ ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
   Use black / blue ball point pen only to write the answers.

institutes.aglasem.com
aglasem.com

సూచన:

i) ఈ ప్రశ్నపత్రంలో మూడు విభాగాలు ఉన్నాయి. అయా విభాగంలోని సూచనలకు అనుగుణంగా ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి.

ii) సమాధానాలు స్పష్టంగా ఉండాలిఈ నిర్దేశించిన పరిమితిని దాటకూడదు.

iii) వర్తనీ (Spelling) దోషాలు, భాషా దోషాలు లేకుండా సమాధానాలు రాయండి.

విభాగము - I

సూచన : కింది ప్రతి ప్రశ్నలకు నాలుగు పర్యాయ జవాబులు ఇవ్వడమైనది. ఏదేని సరైన ఒక జవాబును మాత్రం ఎన్నుకొని రాయండి. ప్రశ్నలన్నియూ తప్పనిసరి. 1 x 10 =10

1) బాల సాహిత్యంలో విశేషంగా కృషి చేసినది.

A) అరుద్ర B) చింతాదీక్షితులు

C) అత్రేయ D) ప్రభాకర శాస్త్రి

2) సంగీతాభ్యసనానికి తోడ్పడేవి.

A) శతకాలు B) పద్యాలు

C) బాలగేయాలు D) పైవన్ని

3) బాల గేయాలలో దేనికి ప్రాధాన్యత.

A) శబ్దం B) అభినయం

C) పైరెండూ D) పాట

4) పాఠ్యాంశాన్ని పదిమ్ది తెలిపే పద్ధతి.

A) ఉపన్యాస పద్ధతి B) వివరణ పద్ధతి

C) చర్చాపద్ధతి D) ప్రశ్నోత్తర పద్ధతి

institutes.aglasem.com

aglasem.com

5) తెలుగు సాహిత్యంలో మొదటి గద్య రచన.

A) బాలవ్యాకరణం B) రాయవాచకం

C) రాజశేఖర చరిత్ర D) రామాయణం

6) తెలుగు లిపి దీని నుండి ఉద్భవించింది.

A) మౌర్యలిపి B) చాళుక్యలిపి

C) అశోకలిపి D) బ్రహ్మలిపి

7) ఆంధ్ర మహా భాగవతాన్ని రచించినది.

A) తిక్కన B) పోతన

C) ఎఱ్ఱన D) నంచన

8) దృశ్య ఉపకరణానికి ఉదాహరణ.

A) హార్మోనియం B) గ్రామ్‌ఫోన్

C) చిత్రాలు D) కేసెట్ ప్లేయర్

9) ప్రాచీన పద్ధతి ఏది.

A) ఖండ పద్ధతి B) పూర్ణ పద్ధతి

C) ప్రశంస పద్ధతి D) సారాంశ పద్ధతి

10) అవగాహనను ప్రభావితం చేయునది.

A) జ్ఞానం B) ఆభిరుచి

C) అభివ్యక్తి D) సృజనాత్మకత

institutes.aglasem.com

aglasem.com

విభాగము – II

సూచన : కింది ఏవేని ఐదు ప్రశ్నలకు జవాబును క్లుప్తంగా అరపేజీకి మించకుండా రాయండి.

2 x 5 = 10

11) కవిత్రయ యుగం గురించి రాయండి?

12) యక్షగాన ప్రక్రియను తెల్పుము?

13) త్రిపార్శ్వ ఉపకరణాలను గురించి వ్రాయండి?

14) "నిగమోప పత్తి పద్ధతి" గురించి రాయండి?

15) పాఠ్య ప్రణాళిక సోపానాలు తెల్పుము?

16) త్రిభాష సూత్రం అమలుకు సూచనలివ్వండి?

17) బాలగేయాలు (శిశుగేయాలు) గురించి తెల్పండి?

18) మౌన పఠనం గురించి వ్రాయండి?

institutes.aglasem.com

aglasem.com

విభాగము - III

సూచన : కింది వాటిలో ప్రతి ప్రశ్నకు మరొక పర్యాయ ప్రశ్న ఇవ్వబడింది. వాటిలో ఏదేని ఒక దానికి (A) లేదా (B) కి మాత్రం జవాబు రాయండి. ఒక పేజీకి మించరాదు.

$5 \times 8 = 40$

19) A) భాషా లక్షణాలను గురించి వివరించండి?

(లేదా)

B) తెలుగు సాహిత్య వైవిధ్యముల గురించి వివరించండి?

20) A) ప్రవేశ నైపుణ్యాభివృద్ధికి మార్గాలేవి?

(లేదా)

B) ప్రకాశవంతం చేస్తున్నప్పుడు ముఖ్యంగా గమనించాల్సిన అంశాలేవి?

21) A) ప్రాబ్ధన్నయ యుగం గురించి వివరించండి?

(లేదా)

B) సంపన్న మూల ఘటికల ఉద్దేశము గురించి పెర్కొనుము?

22)

A) పర్యవేక్షణ విధానం గురించి వివరించండి?

(లేదా)

B) ద్వితీయ భాషా బోధకంలోని అంశాలను పెర్కొని వివరించండి?

institutes.aglasem.com
aglasem.com

23)

A) బొమ్మలు గురించి వ్రాసి, ప్రయోజనాలు తెల్పండి?

(లేదా)

B) పఠనం ఉద్దేశాలు పేర్కొనుము?

24)

A) పఠన బోధన పద్ధతులు పెర్కొనుము?

(లేదా)

B) H.P.S. స్థాయిలో లేఖనం దశలు ఏవి?

25)

A) ప్రబంధాన్ని సరిచేసేటప్పుడు పాటించ వలసిన పద్ధతులు పేర్కొనుము?

(లేదా)

B) మాతృభాష ప్రయోజనాలు వ్రాయుము?

26)

A) దృష్టలేఖనం గురించి తెల్పుము?

(లేదా)

B) ప్రాథమిక, ఉన్నత స్థాయిలలో చదవటం వ్రాయటంలో (C.C.E. - నిరంతర సమగ్ర మూల్యాంకనం) పాత్రను తెల్పుము?

institutes.aglasem.com

aglasem.com

DO NOT WRITE ANYTHING HERE

institutes.aglasem.com

aglasem.com

DO NOT WRITE ANYTHING HERE

institutes.aglasem.com

aglasem.com

Answer Key

institutes.aglasem.com

aglasem.com

ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು
MODEL ANSWERS

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : **454-L**

Code No. : 454-L

ಡಿ.ಎಲ್.ಇಡಿ. ದ್ವಿತೀಯ ವರ್ಷ

D.El.Ed. SECOND YEAR

ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸುವುದು (ಹಿ.ಪ್ರಾ.ಶಾ.)

ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆ – ತೆಲುಗು

FACILITATING LEARNING (HPS)

FIRST LANGUAGE — TELUGU

ದಿನಾಂಕ : 11. 07. 2022] [ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 60

Date : 11. 07. 2022] [Max. Marks : 60

ಭಾಗము – I

కింది ప్రతి ప్రశ్నలకు నాలుగు పర్యాయ జవాబులివ్వడమైనది. ఏదేని సరైన ఒక జవాబును మాత్రం ఎన్నుకుని రాయండి. ప్రశ్నలన్నియూ తప్పనిసరి : 1 × 10 = 10

1. (A) క్రీ.పూ. 201 – క్రీ.పూ. 1000
2. (C) శ్రీనాథుడు
3. (B) శ్రీకృష్ణ దేవరాయలు
4. (C) మధ్య ద్రావిడ భాషా
5. (D) పైవన్నియూ
6. (A) తెల్ల బోర్డు
7. (A) సంస్కృత పదం
8. (A) కథా చిత్రాలు
9. (C) లేఖనం
10. (B) చూచిరాత

institutes.aglasem.com

aglasem.com

భాగము – II

కింది ఏవేని ఐదు ప్రశ్నలకు జవాబును క్లుప్తంగా అర పేజీకి మించకుండ రాయండి : 2 × 5 = 10

11. ప్రపంచంలో మానవునికి కావలసినంత విషయాన్ని, మాట్లాడటానికి మరియు వ్యవహారం చేయడానికి భాష ఆయా మాతృభాష మూలంగానే సాధ్యం అవుతుంది. ప్రథమంగా తల్లి భాష తల్లి నుంచి మార్పుచెంది పిల్లల సర్వతో ముఖాభివృద్ధికి పునాది అవుతుంది. భారతదేశంలో వేరే సంస్కృతులు, సంప్రదాయాలు, ధర్మాలు, ఆచారాలు, ఉండటం వల్లన వ్యక్తిగతంగా వారివారి భాషను వినియోగిస్తారు.

    కుటుంబమే మొదటి పాఠశాల, తల్లియే మొదటి గురువు :

    - మాతృభాషకు ప్రాథమిక అవశ్యకత ఇవ్వాలి
    - సిద్ధత నియమాన్ని పాటించాలి
    - అనుకరణ నియమాలను పాటించాలి

12. Mother Tongue అనే ఆంగ్ల పదానికి సమానార్థకంగా నేడు మాతృభాష అనే పదం వ్యవహారంలో ఉంది. 18 వ శతాబ్దం వరకు భారత దేశంలో వివిధ ప్రాంతాల్లో వాడుకలో ఉన్న భాషలను దేశ భాషలని వ్యవహరించేవారు.

    శ్రీనాథుడు, శ్రీకృష్ణదేవరాయలు, వినకొండ నల్లభామాత్యుడు లాంటి గొప్ప కవులు, రాజులు మొదలగువారు తెలుగు భాష గొప్ప తనం గురించి వివరించారు.

13. విద్యార్థుల రచనలలో చిత్రాలతో, కృత్యాలతో స్వయంగా విద్యార్థుల ద్వారానే పత్రికలు తయారు చేయించి ప్రతివారం లేదా నెలకోసారి గోడకు అంటించడం వల్ల విద్యార్థులలో సృజనాత్మక శక్తి పెరుగుతుంది. ప్రతి విద్యార్థి ఈ పత్రిక చదివి తరగతి గదిలో విమర్శనాత్మకంగా చర్చించటానికి కొంత సమయం కేటాయించాలి. దీని ద్వారా విద్యార్థులకు గోడపత్రికల ద్వారా అవగాహనతో సృజనాత్మక శక్తిని పెంపొందించుకుంటారు.

14. - భాషలో ధ్వనులు పరిమిత సంఖ్యలో ఉంటాయి. కానీ ఆయా ధ్వనులను భిన్నభిన్నంగా కూర్చడం ద్వారా అసంఖ్యాకమైన పదజాలాన్ని సృష్టించవచ్చు. ఆ పదాలద్వార భిన్నభిన్నమైన మరియు అనంతమైన వాక్యాలను నిర్మించవచ్చును.
    - వ్యాకరణ నియమాల ప్రకారం వాక్యాలు నిర్మిస్తాం, ఒక వాక్యం సామ్యంతో పలువాక్యాలు నిర్మిస్తాం శిశువులు ఇలానే భాషను నేర్చుకుంటారు.
    - సొంతంగా, నూతనంగా వాక్య నిర్మాణంచేయుటున్నే సృజనాత్మకత అంటారు.
    - పదాలు ఏర్పేరు ప్రయోగాలను పట్టి వాటి అర్థాలు మారుతుంటాయి. ఇది శబ్ద సాంకేతికతవల్లనే జరుగుతుది.

institutes.aglasem.com
aglasem.com

15. ♦ భాష నేర్చుకొవడానికి ప్రథమ సోపానం శ్రవణం.

♦ శ్రవణం అంటే వినటం అని అర్థం.

♦ భాష అనేది వినటం, అనుకరించడం వల్లన అలవడుతుంది.

♦ ఏ భాష అయిత శ్రవణం, అనుకరణ ద్వారానే అలవడుతుంది.

♦ శ్రవణ సంసిద్దత శిశుప్రాయంలోనే సహజంగా కలుగుతుంది.

♦ సున్నితమెన శ్రవణ శక్తిలో భాషాలను స్పష్టంగా గ్రహించవచ్చును.

16. ♦ విషయం తప్పు చెప్పినట్లయితే అది భావదోష మవుతుంది.

♦ భాష యొక్క భాగాలును గుర్తించకుండ, వ్యాకరణాన్ని అనుసరించకుండ మాట్లాడితే భాషా దోషాలు ఏర్పడతాయి.

♦ వీటినే ఉచ్చారణ దోషాలు అంటాము.

♦ శ్రవణం తర్వాత భాషించుట వల్లన లోపాలు తకుంవుగా ఉంటాయి.

♦ భాషణంలో తల్లిదండ్రుల అశ్రద్ధ కూడ లోపమే.

♦ అనుకరించడంలో శ్రద్ధలో పించారు మొదటి

17. ♦ భాషా నెపుణ్యంలో మూడోది, భావ గ్రహణానికి తోర్పుడే నెపుణ్యాలలో రెండోది పఠనం.

♦ పఠనం వ్యక్తులను గొప్పవారిగా తర్లిదిద్దుతుంది.

♦ విస్తృత జ్ఞానంను సంపాదిస్తుంది.

♦ పఠనం ప్రయత్న పూర్వకంగా అలవడే నెపుణ్యం.

♦ పాఠ్యంశ సాధనంలో మొదట దృష్టిలో ఉండాల్వింది పఠనం

♦ పఠన నెపుణ్యానికి పుస్తకాలే ఆధార సాధనాలు.

institutes.aglasem.com
aglasem.com

18. ♦ తెలుగు అక్షర రూపాన్ని వర్తులాలు అర్థవర్తులాలు రేఖలతో ఏర్పడతాయి.

♦ వీలైనంతవరకు ప్రతీధ్వనికి లిపి ఆకృతికి ఉంది.

♦ ప్రతి పొల్లుహల్లుతో అచ్చుచేరి ఒక్కో హల్లు పదహారు రూపాలు పొందుతుంది.

♦ భారతీయ లిపులన్నింటిలో అందమైనది.

♦ ఇతర భాషలనుంచి గ్రహించిన కాఫీలాంటి పదాల్లోని 'ఫ' కారాన్ని సూచించడానికి ప్రత్యేక ఆకృతిలేదు.

భాగము – III

కింది వాటిలో ప్రతి ప్రశ్నకు మరొక పర్యాయ ప్రశ్న ఇవ్వబడింది. వాటిలో ఏదేని ఒకదానికి (a) లేదా (b) కి మాత్రం జవాబు రాయండి. జవాబు ఒక పేజీకి మించరాదు : 5 × 8 = 40

19. a) తెలుగు సాహిత్య పూర్వగత క్రి.పూ. 201 నుంచి క్రి.శ. 1000 వరకు అని చెప్పవచ్చు. ఈ దశలో నాటి తెలుగులోని గ్రంథాలు ఇప్పుడు దొరకడం లేదు. మనకు లభించిన ఆధారాలలో మొట్టమొదటి తెలుగు శాసనం క్రీ.శ. 575 నాటిది. దానికి పూర్వ శాతవాహనుల కాలం నాటికి తెలుగు జన వ్యవహారంలో ఉండి ఉంటుంది. ప్రాచీన ప్రాకృత, సంస్కృత శాసనాలు మరియు గాథాసప్తశతి అనే ప్రాకృత కావ్యం ఆధారంగా చెప్పవచ్చు.

తెలుగు నాడున మొదట శాతవాహన రాజులు క్రీ.పూ. 230 నుంచి క్రీ.శ. 225 వరకు పాలించారు. వీరి కాలంలో రాజభాష ప్రాకృతం పండితులు భాష సంస్కృతం. రాజులు, విద్యావంతులు, మతాచార్యులు, ఉద్యోగులు సంస్కృత, ప్రాకృతభాషలనే ఆదరించేవారు.

లేదా

b) బోధన మాధ్యమం, బోధన వాహక అనేవి Medium of instruction అనే ఆంగ్ల పదానికి సమానార్థకాలు. భావ వ్యక్తకరణకు, భావగ్రహణకు భాషే మాధ్యమంగా పనిచేస్తుంది. తాతి భావనకు రూపమిచ్చిన మాతృభాష బాహ్య ప్రపంచగాహనకు తొలి మాధ్యమం మానవుడి మూర్తిమత్వాభివృద్ధిలో మాతృభాషదే ప్రధానపాత్ర.

institutes.aglasem.com
aglasem.com

కవిత్రయంలో మొదటివాడు నన్నయ ఈయన ఆంధ్ర మహాభారతంను ఆంధ్రీకరించాడు దానితో తెలుగు సాహిత్య చరిత్ర ప్రారంభమెంది. గానట చేసటగా ఉన్న తెలుగు భాషకు 11వ శతాబ్ధిలో స్థిరమెన రూపాన్ని ఏర్పరిచినవారు నన్నయ. నన్నయ రాసిన 'ఆంధ్ర శబ్ద చింతామణి' తెలుగులో మొదటి వ్యాకరణ గ్రంథం.

నన్నయ అనుసరించిన అనువాద పద్దతి, చంపూరచనా మార్గం కావ్యవర్ణనల నెతి మొదలెనది తరువాత కవులకు అనుసరణీయమెనది.

20. a) సుర అసురలగురించి, పారంపర్య ఉపదేశం, కర్మఫలానుభవం గురించి చేప్పేది ఇతిహాసం ఇందులోని పాత్రలు సార్వజనీనమెన మానవ జీవనానుభవాలను వ్యక్తంచేసే పత్రికలు. రామాయణం, మహాభారతం ఇతిహాసాలకు ఉదాహరణలుగా చెప్పవచ్చును.

పురాణ శబ్ధం ప్రాచీనమనే అర్థాన్ని ఇస్తుంది. లాక్షణికుల అభిప్రాయం ప్రకారం పురాణాలు పంచలక్షణ సమన్వితం సర్గం, ప్రతిసగ్గం, వంశం, మన్వంతరం, వంశాను చరితం అనే ఐదు లక్షణాలతో కూడినది పురాణం. వ్యాసుడు సంస్కృతంలో 18. పురాణాలును రచించాడని ప్రతీతి నన్నయ, తిక్కన, ఎర్రనాదులు తెనిగించిన మహాభారతం తెలుగు సాహిత్యానికి మూలస్తంభం.

లేదా

b)
- గద్యం, వచనం అనేపదాలను తెలుగులో సమానార్థకాలుగా వాడుతున్నాం.
- ఛందోబద్ధంకాని వాక్యరచన గద్యం.
- 'గద్య కవీనాం నికషం వదంతి' కవులకు గద్య రచన గీటురాయి వంటిది.
- పె సూక్తివల్ల గద్యం యొక్క ప్రాముఖ్యత తెలుస్తుంది.

వచన ప్రక్రియలో కథ, కథానిక, జీవిత చరిత్ర, ఆత్మకథ, సాహిత్య విమర్శ, బాలసాహిత్యం, నవల, వ్యాసం నాటకం, పాట మొదలయిన ఎన్నోప్రక్రియల్లో వాడుక భాషకు ఉపయోగించి, అందరి ఆమోదం పొంది, తెలుగు ప్రబావాన్ని దశ దిశలో ప్రసరింపచేసింది.

institutes.aglasem.com
aglasem.com

21. a) మానవునికి, భాషకి అవినాభావ సంబంధం ఉంది. భాషలేని సమాజాన్ని ఊహించలేం. భాష వినియోగించకుండా మానవుడు ఉండలేడు. భాషలేని జీవనం దుర్భరం. వ్యక్తి సమాజ వికాసాలకు భాషేమూలం.

- ఒక్కో భాషకు ఒక్కో నిర్మాణం ఉంటుంది. తెలుగు ద్రావిడ భాషా కుటుంబానికి చెందింది. అందువల్ల ద్రావిడ భాషా నిర్మాణం స్వరూపాలు తెలుగులో కన్పిస్తాయి.
- భాషా వ్యాగ్రూప, లిఖిత రూపాల్లో ఉంటుంది వ్యాగ్రూపం అంటే మాట (సంభాషణాల రూపంలో) మౌఖికంగా ఉండటం ఇదే భాషకు తొలిరూపం.
- భాషల వల్ల జ్ఞానాన్ని ఆర్జించిన వ్యక్తి నముచిత మనోవెఖరులు, అలవాట్లు కలిగి, మంచి అభిరుచులు పెంపొందించుకుంటాడు.
- దానివల్ల వికసించి, చక్కని జీవనోపాధిని పొంది సుఖంతో జీవిస్తూ, సమాజాన్ని వికసింపచేస్తాడు. సృజనాత్మకాభివృద్ధి సాధించి, సాంస్కృతిక కళారంగల్లో అభివృద్ధి సాధిస్తాడు.
- విద్య, విజ్ఞానం, ఆలోచనలకు పెన పేర్కొన్న భాషారూపాలే మూలం.

లేదా

b)
- పూర్వ సంసిద్ధత కృత్యం
- అభ్యాసన పూర్వ సంసిద్ధత కృత్యం
- అభ్యాసన చటువటిక కృత్యం
- అన్వయ కృత్యం
- అభ్యసన కృత్యం
- మౌల్యమాపన కృత్యం
- ఇంటిపని 2

22. a) బోధించవలసిన విషయానికి సంబంధించి అన్ని సామగ్రిలకు మరియు ఆధారాలను బోధనలో ఉపయోగించుకాని సుసంపన్నమైన రూపంలో అలవర్చుకునే విశేషమైన (బండాగారం) ప్రక్రియే సంపన్నమూల ఘటిక. ఒక బోధకుడు ఒక విషయంను అధికంగా తెలుసుకోవాలంటే ఆవిషయాన్ని నిరార్గళంగా బోధించవచ్చును. విషయానికి సంబంధించిన సామాగ్రిలను క్రోడీకరించు కొని అధికంగా విషయాన్ని బోధించవచ్చును.

institutes.aglasem.com
aglasem.com

"ఉదాధ్యాయుడు తరగతిలో ఘటకానికి కావల్సిన సంబంధించిన వస్తువులకు, కృత్యములు మరియు వనరులు కృడీకరణమే సంపన్నమూల ఘటకం అంటారు." - ఎడ్గిన్స్.

"తమ తరగతిలో యుక్తమైన బోధన ఘటకములుకు సహాయపడే రీతిలో బోధన యుక్తములు బోధన విధానములు వస్తువు సేకరణమే సంపన్నముల ఘటకం అంటారు."

లేదా

b)
- పాఠ్యపుస్తక పద్ధతి
- క్రీడా పద్ధతి
- నాటక విధానము
- యోజన పద్ధతి
- పర్యవేక్షణ విధానం
- నిగమోపపత్తి పద్ధతి
- అనుమానోపపత్తి పద్ధతి
- అనుసంధాన పద్ధతి
- ప్రయోగ పద్ధతి
- పూర్ణ పద్ధతి
- ఖండ పద్ధతి
- పఠన పద్ధతి
- ప్రశంసా పద్ధతి
- శాబ్దిక సంవహన పద్ధతి

23. a)
- శిశువులలో అనుకరణ శక్తిని పెంపొందించి, ధ్వనులను, అక్షరాలను వాక్యాలను జాగ్రత్తగా వినేటట్లు చేయడం.
- ఇతరులు మాట్లాడుతున్నప్పుడు వివిధ ధ్వనులను గుర్తించేటట్లు చేయడం.

institutes.aglasem.com
aglasem.com

- గుర్తించిన ధ్వనులను స్పష్టంగా ఉచ్చరించుట.
- ధ్వని ఉత్పత్తి అవుతున్న విధానాన్ని గమనింపచేయటం.
- స్వర భేదాన్ని, ఉనికను బట్టి భావాన్ని గ్రహించేటట్లు చేయటం.
- అవధానంతో ఏకగ్రతలో విని విషయాన్ని గ్రహించేటట్లు చేయటం.
- అర్థవంతమైన, అర్థరహితమైన ధ్వనులు మధ్యకల లేదాలను గుర్తించెటట్లు చేయడం.
- రణ గొణ ధ్వనుల మధ్యకూడా అవసరమైన ధ్వనులను విని గుర్తించడం.
- అతిచిన్న, అతి పెద్ద ధ్వనుల్ని కూడ అవధానంతో గుర్తించేటట్లు చేయడం.
- ఒక ధ్వని మరొక ధ్వనితో కలిసినప్పుడు వ్యత్యాసాలను గుర్తింప గలగడం మొదలగునవి.

లేదా

b) ఈ నాటి పాఠశాల వ్యవస్థ రూపొందించడానికి పూర్వం అభ్యాసకులు కేవలం సంస్కృతాన్ని లేదా మరేదైనా రాజభాషను అభ్యసించేవారని చరిత్రాధారాలు తెల్పుతున్నాయి. తర్వాత స్వాతంత్ర్యనికి పూర్వమే మనదేశంలో ఆంగ్లేయులు పరిపాలనా కాలంలో ప్రథమ భాషగా ఆంగ్లం, ద్వితీయ భాషగా ప్రాంతీయ భాష బోధించం జరిగింది. కార్యాలయాల్లో అధికార భాషగా ఆంగ్లమే ఉండేది. అనేవిధంగా జాతీయ సమైక్యతను సాధించి స్వాతంత్ర్య ఉద్యమాన్ని ఏకతాటిపై నడపటానికి ఇంగ్లీషు భాషా స్థానంలో ఒక భాష ఉండాలనే ధ్యేయంతో జాతీయ నాయకులు హిందీ భాషను ప్రోత్సాహించారు.

ఈ నేపథ్యంలో 1937 లో మొదటిసారి కొన్ని రాష్ట్రల్లో రాజ్యాధికాలాన్ని పంచుకున్నారు. జాతీయ నాయకులు పాఠశాలల్లో హిందీ భాషల బోధనను ప్రవేశపెట్టి ఆ భాషకు జాతీయ భాషా గౌరవాన్ని ఆస్పాదించే ప్రయత్నం చేసారు.

ఈ కారణంగా పాఠశాలల్లో మూడు భాషల బోధన వేళ్ళునుకుండి.

institutes.aglasem.com
aglasem.com

భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల ఏర్పాటు తర్వాత 1956 లో కేంద్ర ప్రభుత్వ విద్యా సలహా సంఘం (CARE) ఈ త్రిభాషా సూత్రాన్ని ప్రతిపాదించింది.

దీనిలో మొదటిదిగా ప్రాంతీయ భాషా, రెండవది జాతీయ భాష హిందీ మూడవది ఆధునిక భాష ఆంగ్లం దీన్నె త్రిభాషాసూత్రం అంటారు.

గాంధీజి మాతృభాషకు ప్రథమ హిందీకి ద్వితియ స్థానం ఇచ్చారు.

1961 లో అన్ని రాష్ట్రల్లో దీనిని అమలుచేయాలని ప్రభుత్వం సూచించింది.

1964-66 సం.లో కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏర్పాటుచేసిన కాథాకీ విద్యా కమిషన్ కూడా త్రిభాషా సూత్రాన్ని అమలుచేయాలంది.

24. a) పాటలంటే ఎవరికెనా సహజంగా ఇష్టం ఉంటుంది. ఎంటరిగా ఉన్నప్పుడు స్త్రీ, పురుషలు ఎవరెనా కూని రాగాలు తీయడం మనం గమనిస్తూనే ఉంటాం. గేయాలలో లయ బాగా ఉన్నప్పుడు అనుప్రాస వంటి శబ్దాలంకారాలు ఉన్నప్పుడు మళ్ళీ మళ్ళీ పాడుకోవాలనే కోరికను పెంపొందిస్తాయి.

శిశుగేయాలు రెండు రకాలు :

(i) పెద్ద వాళ్ళు చిన్న పిల్లలను ఆడించటానికి, లాలించడానికి పాడేవి.

ఉదా. : చందమామ రావే జాబిల్లి రావే

(ii) పిల్లలు ఆడుకుంటూ తమంతట తామే సామూహికంగా పాడుకొనేది.

ఉదా. : చెమ్మ చెక్క ..... చారడేసిమొగ్గ.

మొదలెన బాలగేయాలను ఉపాధ్యాయుడు సేకరించి, స్పష్టంగా నిర్దిష్టంగా, లయబద్దంగా, మాధుర్యంగా అందరికీ వినిపించేలా అభినయంతో పాడాలి. తర్వాత విద్యార్థులను తమతో కలిసి పాడమని చెప్పాలి. తర్వాత విద్యార్థులందరితో కలిసి పాడించాలి, వారి ఉచ్చారణను ఉపాధ్యాయులు గమనించాలి. దోషాలు ఉంటే వాటిని నివారించాలి.

లేదా

institutes.aglasem.com
aglasem.com

b) కథలంటే చిన్న పిల్లలకు చాలా ఇష్టం. ఇతర విషయాలకంటే కథలను వినడం ద్వారానే వాళ్ళకు ఆనందం కలుగుతుంది. ఈ సహజమైన అనురక్తి ఆధారంగా విద్యార్థులల్లో వాచిక చర్యను అభివృద్ధి చేయడం ఉపాధ్యాయులు దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. ఈ భాషణాభ్యాసాన్ని కథాకథనం అంటారు. ప్రాథమిక దశలో భాషణ నెపుణ్యాభివృద్ధికి కథాకథనం ఎంతో తోడ్పడుతుంది.

కథాకథనంలో భాష సరళంగా ఉండాలి. సూటిగా ఉండాలి. కథను చెప్పేటప్పుడు సందర్భానికి తగినట్లు చెప్పాలి. మధ్య మధ్యలో కథాంశాన్ని గురించి ప్రశ్నించాలి. ఇలా చేయడం వల్ల పిల్లల్లో విసుగు అనేదిరాదు. కథను చెప్పేటప్పుడు మౌఖికంగా చెప్పాలి. కథను పిల్లలు వింటన్నదీ తేనిది గమనించాలి. కథా కథనంలో ఉపాధ్యాయులు కథా చిత్రాలను కూడా ఉపయోగించవచ్చు. కథను విద్యార్థులకు వివరంగా చెప్పాలి. దీని వల్ల సంభాషణకు సంబంధించి విద్యార్థికి పూర్వ అవగాహన కలుగుతుంది.

25. a)
- రచయిత భావాలను తెలుసుకోవడం.
- అనేక రంగుల నుండి సమాచారాన్ని సేకరించడం.
- ఎలుకాల రచన శెలుల్ని పరిచయం చేసుకోవడం.
- విరామ కాలాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోవడం.
- చదిదిన దాన్ని, తెలుసుకొన్న దాన్ని పునర్భలనం చేసుకోవడం.
- ఉపయోగకరమైన పఠన అలవాట్లను పెంపొందించుకోవడం.
- పఠనం అనేది సత్యాన్వేషణకు మూలాధారమని విశ్వసించడం.

లేదా

b)
- వాగ్రూపమైన అభివ్యక్తీకరణకూ, పఠణానికీ చాలా దగ్గరి సంబంధం ఉంది. అందువల్ల వీటి లక్షణాలు కూడ దగ్గరి సంబంధం కలిగి ఉంటాయి.
- స్పష్టత, ఉచ్చారణ దోషాలు లేకుండా ఉండటం.
- భావానుక్రమత, రాగ, భావయుక్తత.
- సమమైన ఆవేశం, ఆవ్యయ క్రమత
- విరామ చిహ్నాలను సరిగా పాటించటం.

institutes.aglasem.com
aglasem.com

- నిసంధి పాటించటం.
- భావాను గుణమెన స్వరభేదం.
- విమర్శనాత్మక, విశ్లేషణ.

26. a)
- ఏకగ్రతలో మౌన పఠనం చేయించడం.
- మొదట పాఠన్ని చదివి చెప్పి, ఆ తర్వాత మౌన పఠనం చేయించాలి.
- నేత్రగతిలో ప్రత్యంగతి, తిరోగతి, సమగతి అభ్యాసం చేయించాలి.
- గద్య బోధనలో మౌన పఠనాన్ని ప్రోత్సాహించాలి. కాని పద్యబోధనలో మాత్రం ఇలాంటి మౌన పఠనాన్ని ప్రోత్సాహించకూడదు.
- పఠన వేగాన్ని పెంచటానికి తగిన సూచనలివ్వాలి.
- మౌన పఠనం చేస్తున్నారా లేదా అనే విషయాన్ని, సమయాను కూలంగా గమనించాలి.
- మౌన పఠనానికి పాఠ్యపుస్తకాన్ని గాని, ఉపవాచకాన్ని గాని, ఇతర వస్తువులను గాని ఉపయోగించవచ్చు.
- గ్రంథాలయం, పఠనాలయాల్లో మౌనపఠనాన్ని మాత్రమే చేయాలని చెప్పాలి.
- పరిక్షల సమయంలో, పది నుండి కూర్చోని చదివేటప్పుడు మౌన పఠనమే చేయాలని చెప్పాది.
- మౌన పఠనం చేయునపుటకు పెదవులు కూడా కదపరాదు అని చెప్పాలి.
- మౌన పఠనం అభ్యాసనానికి తరగతి బోధనలో కొంత సమయాన్ని కేటాయించాలి.

లేదా

b) లిపి ఏర్పడిన వాటినుంచి వివిధ పరిణామలు పొంది నేటి రూపాన్ని సంతరించు కొందని భాషావేత్తలు అభిప్రాయం సంకేత లిపి, చిత్రలిపి, ప్రతీకాత్మక లిపి నేటి లిపి రూపాలకు ఆధారమని చెస్తారు. తెలుగు లిపికి బ్రహ్మీలిపి మూలమని దాని నుంచే నేడ మనం రాస్తున్న లిపి రూపం పరిణమించిందని భాషా శాస్త్రవేత్తల విశ్వాసం భారతీయ భాషల లిపులన్నింటిలో ఒక ప్రత్యేకత కలిగిన లిపిగా తెలుగు లిపి గుర్తింపు పొందింది.

institutes.aglasem.com
aglasem.com

తెలుగు లిపి ప్రత్యేకతలు :

- తెలుగు అక్షర రూపాలన్ని వర్తులాలు అర్థవర్తులాలు రేఖలతో ఏర్పడతాయి.
- వీలెనంత వరకూ ప్రతిధ్వనికి లిపి ఆకృతి ఉంది.
- ప్రతి పొల్లు హల్లుతో అచ్చుచేరి ఒక్కో హల్లు పదహారు రూపాలు పొందుతుంది.
- భారతీయ లిపులన్నింటిలో కల్లా అందమెన, ముత్యాల సరంలాగా గోచరిస్తుంది.
- ఇతర భాషలనుంచి గ్రహించిన కాఫీలాంటి పదాల్లోని 'ఫ' కారాన్ని సూచించడానికి ఇంతవరకు ప్రత్యేక ఆకృతిలేదు.

institutes.aglasem.com

aglasem.com